

Moderna propagando, informa militado
Kiel protekti kontraŭ ĝi
Enkonduko

Mgr. Josef Kalčík
Aprilo 2026

jkalcik@centrum.cz

Resumo

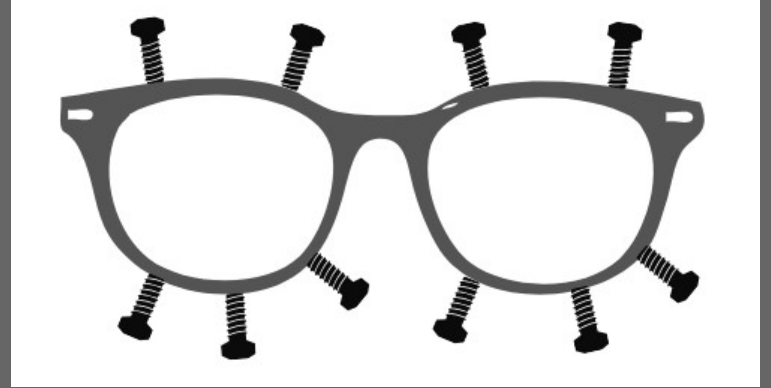
Ni rigardos koncize la evoluon de propagando, fokusiĝos al la plej novaj iloj kaj metodoj de influado de publiko. Ni montros kiamaniere tiuj novaj metodoj transformis informojn al militinstrumento. Vi vidos kelkajn ekzemplojn kaj ni ankaŭ parolos kiel protekti kontraŭ la fi-influo de moderna propagando.

Kio atendas vin

- Kial ĉi tiu temo kaj fontoj
- Konciza historio de propagando
- Kiel oni povas haki nian menson – psikologiaj teknikoj
- Silicon Valley firmaoj gajnas influon
- Konkludo – kiel protekti nin

Kial ĉi tiu temo

- Kreskanta polusigo en socio, politiko
- Unu lingvo ne preventis la polusiĝon
- Polusigo / radikaligo ne estas hazardo, sed rezulto de intencita agado
- Detruas kunlaboradon en esperanta movado

Averto

- Ampleksa temo – fragmentoj espereble bone ligitaj
- Historio, psikologio, algoritmoj, politiko, lingvistiko, biologio, politologio, kulturo, sociologio, religionistiko
- Apero de novaj demandoj en la fino
- Necerteco pri fontoj:
 - kelkfoje nur suspekto
 - kelkfoje interninformanto (whistleblower)
 - kelkfoje liko de internaj dokumentoj

Lingvaj fontoj

Velký
česko-esperantský
slovník

Granda
Ĉeĥa-Esperanta
Vortaro

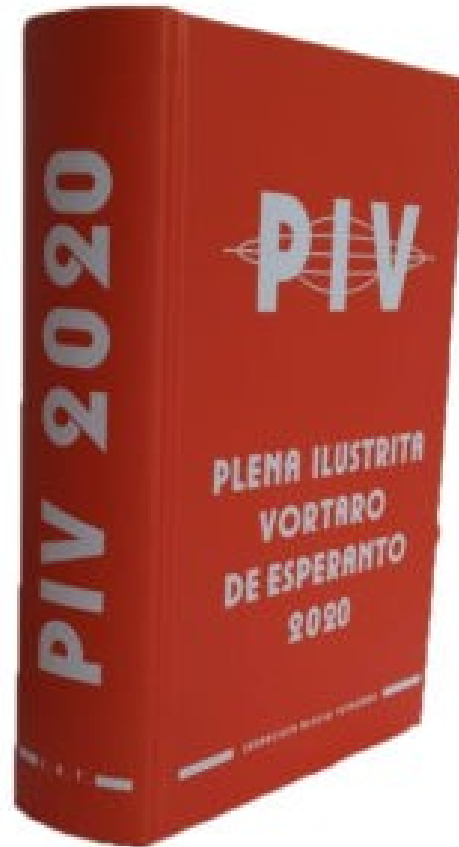
Miroslav Malovec

John C. Wells

English
Esperanto
English
Dictionary

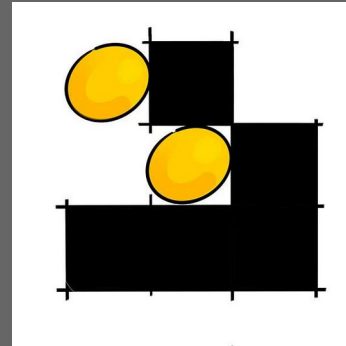
MONDIAL

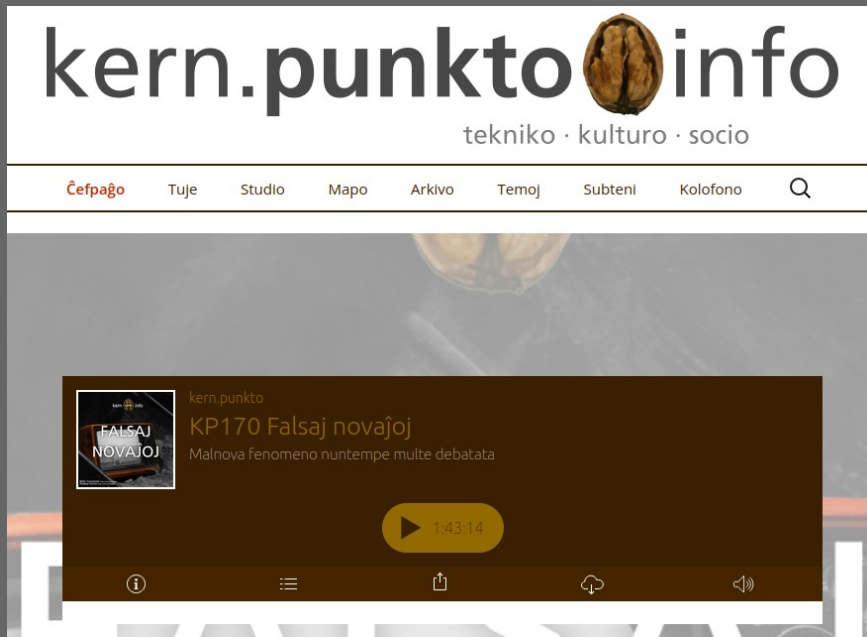
Google Translate

Faktaĵ fontoj

- **Kanárĉi v síti**
ĉeĥa podkasto ekde 2020
aŭtoroj: Alex Alvarová, Josef Holý
- **Industrio de mensogo**
libro - unue publikita en 2017
verkistino: Alex Alvarová

Esperantaj faktaj fontoj

Podkasto [kern.punkto](#) - epizodo 170 kun Rakoen Maertens (2019)

Ludo ĉe www.misinformado.net ne funkcias.

Konciza ekskurso al historio de
publikaj rilatoj kaj propagando

Edward Bernays - patro de PR

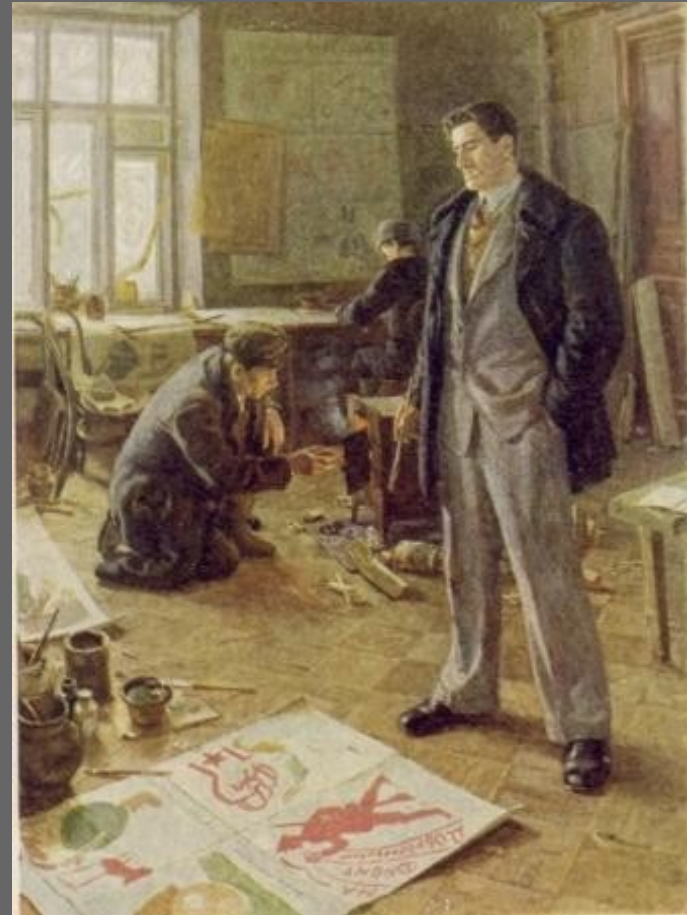
- Naskiĝis en Eŭropo, 1890 liaj gepatroj moviĝas en Usono
- Lia patrino estis fratino de Sigmund Freud
- Edward Bernays legis liajn librojn kaj ankaŭ de aliaj psikologiistoj kaj sociologiistoj
- Torĉoj de libereco - EB pagis virinojn por fumi Lucky Strike cigaredojn dum 31a marto 1929 Easter Sunday Parade
- Cigaredoj sukcesis kiel formo de protesto kontraŭ neegalaj virinaj rajtoj
- Kresko de profitoj de American Tobacco Company

Edward Bernays - patro de PR

Agitprop – profesionala propagando de socialisma reĝimo

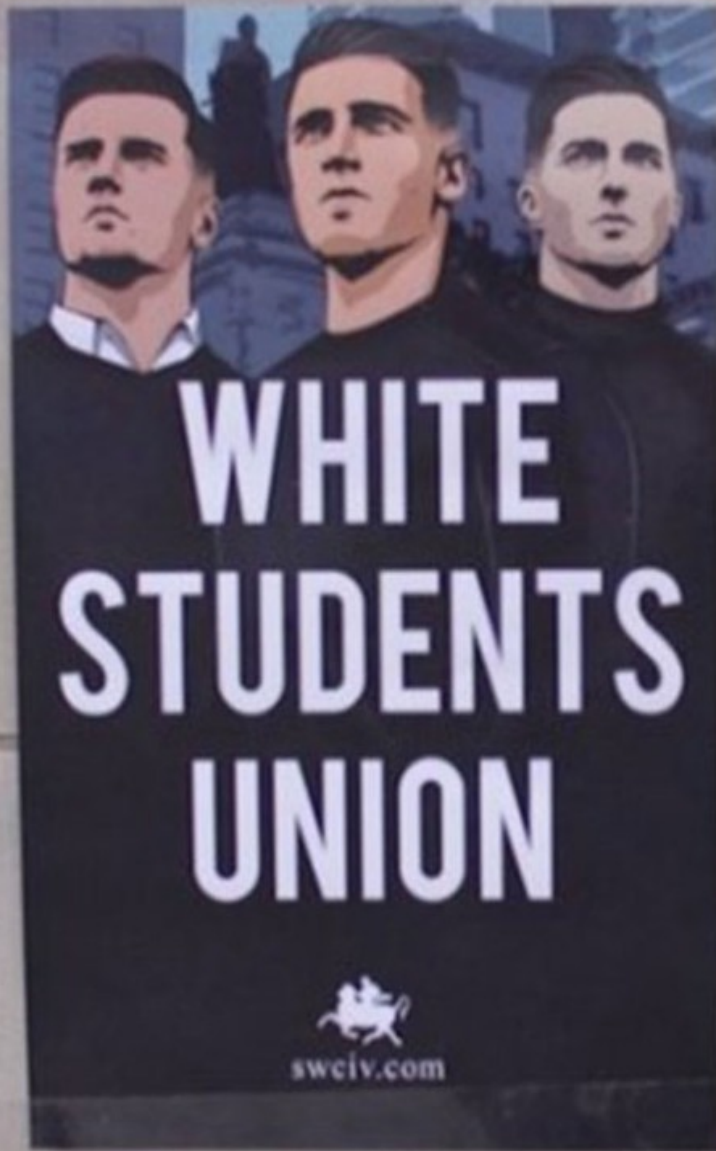
Hodiaŭ

Samaj grafikaj elementoj
estas uzataj per

sektoj

kaj

**ekstremdekstraj
organizaĵoj**

1960aj jaroj

- “Sovetunio etas la plej bona en la mondo.”
- Maldekstraj intelektuloj, poetoj, ĵurnalistoj vojaĝis kaj estis ŝokitaj
- Tiu propagando ĉesas funkcii – tro da vojaĝantoj
- Reformata departamento de KGB – bazata sur soveta psikologa lernejo – nova soveta homo
- Novaj celoj de propagando

1960-80aj jaroj

- Eksporto de ĥaoso, konfuzo, dezinformoj en okcidentaj landoj
- Celo: demoraliz(iĝ)o, ŝanĝo de rilato al registaro, rifuzo de demokrata sistemo
- Paca movado – 1.5 miliardo USD – filmistoj, kantistoj, studentaj organizoj
- “Fiaj registaroj tro armas kaj havas atomarmiloj.”
- “NATO estas la plej granda malbono en la mondo.”

Post vizito de Rusujo en 1987 Trump pagis kritikon de US defendo

There's nothing wrong with America's Foreign Defense Policy that a little backbone can't cure.

An open letter from Donald J. Trump on why
America should stop paying to defend countries
that can afford to defend themselves.

DONALD JOHN TRUMP

To The American People:

For decades, Japan and other nations have been taking advantage of the United States.

The saga continues unabated as we defend the Persian Gulf, an area of only marginal significance to the United States for its oil supplies, but one upon which Japan and others are almost totally dependent. Why are these nations not paying the United States for the human lives and billions of dollars we are losing to protect their interests? Saudi Arabia, a country whose very existence is in the hands of the United States, last week refused to allow us to use their mine sweepers (which are, sadly, far more advanced than ours) to police the Gulf. The world is laughing at America's politicians as we protect ships we don't own, carrying oil we don't need, destined for allies who won't help.

Over the years, the Japanese, unimpeded by the huge costs of defending themselves (as long as the United States will do it for free), have built a strong and vibrant economy with unprecedented surpluses. They have brilliantly managed to maintain a weak yen against a strong dollar. This, coupled with our monumental spending for their, and others, defense, has moved Japan to the forefront of world economies.

Now that the tides are turning and the yen is becoming strong against the dollar, the Japanese are openly complaining and, in typical fashion, our politicians are reacting to these unjustified complaints.

It's time for us to end our vast deficits by making Japan, and others who can afford it, pay. Our world protection is worth hundreds of billions of dollars to these countries, and their stake in their protection is far greater than ours.

Make Japan, Saudi Arabia, and others pay for the protection we extend as allies. Let's help our farmers, our sick, our homeless by taking from some of the greatest profit machines ever created -- machines created and nurtured by us. "Tax" these wealthy nations, not America. End our huge deficits, reduce our taxes, and let America's economy grow unencumbered by the cost of defending those who can easily afford to pay us for the defense of their freedom. Let's not let our great country be laughed at anymore.

Sincerely,

Donald J. Trump

1980-aj jaroj – Jurij Bezmenov

00:27:54:07

Ideologia subfosado, aktivaj rimedoj, psikologiaj operacioj estas malrapida proceso, kies celo estas ŝanĝi percepton de realeco de ĉiu usonano ĝis tia nivelo, ke malgraŭ la abundo de informoj, neniu kapablos atingi raciajn/saĝajn konkludojn.

~~Doktrino de Gerasimov~~ - Novgeneracia militado

- DG ne estas oficiala dokumento
- En 2014 aperis novaj elementoj en rusa oficiala milita doktrino

Novgeneracia militado - ~~Doktrino de Gerasimov~~

Non-militaj agadoj

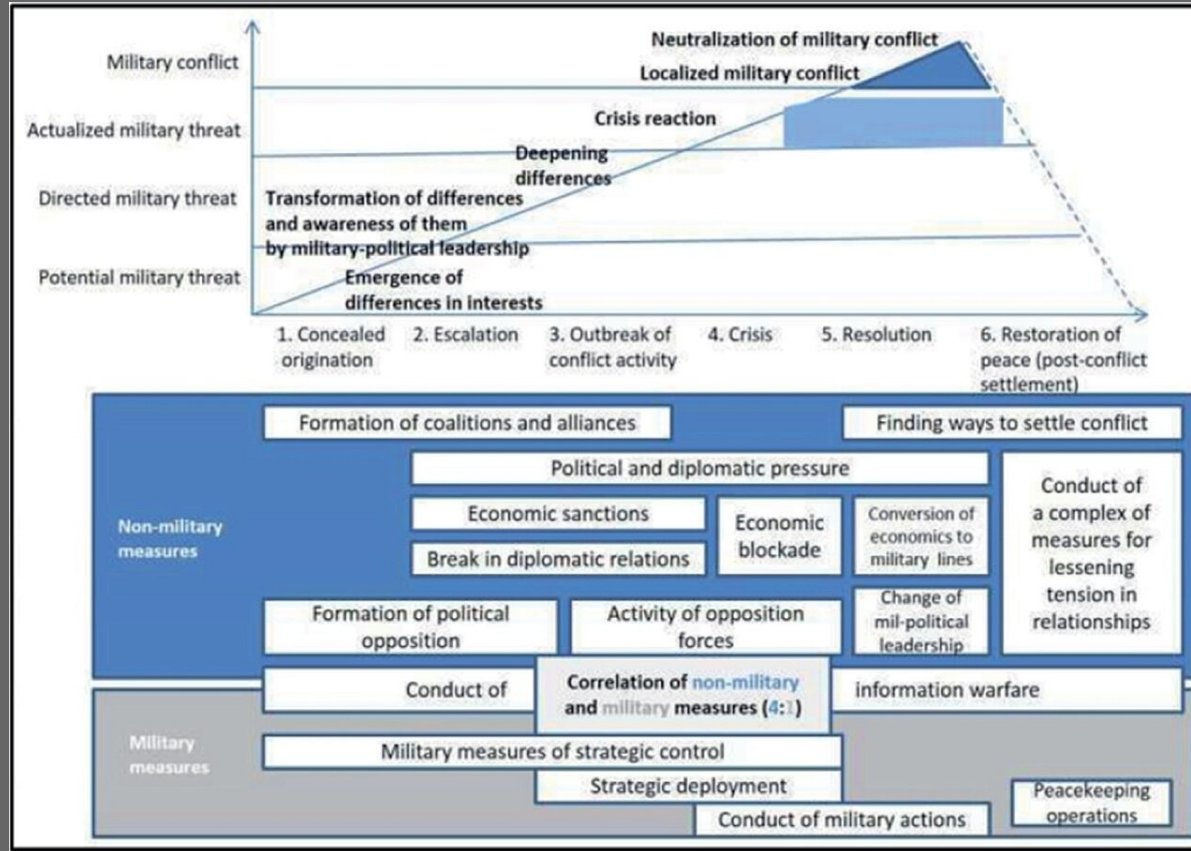
- Formado de koalicioj kaj aliancoj
- Politika kaj diplomatia premo
- Ekonomiaj sankcioj
- Ekonomia blokado
- Rompo de diplomatiaj rilatoj
- Formado de politika opozicio
- Agado de opoziciaj fortoj
- Konvertiĝo de la ekonomio de la lando alfrontanta Rusion al la militistaj reloj
- Trovado de manieroj solvi la konflikton
- Ŝanĝo de politika estraro de la lando alfrontanta Rusion
- Efektivigo de aro da mezuroj por redukti streĉiĝojn en rilatoj post la ŝanĝo de politika gvidado

Novgeneracia militado - ~~Doktrino de Gerasimov~~

Non-militaj agadoj

- Formado de koalicioj kaj aliancoj
- Politika kaj diplomatia premo
- Ekonomiaj sankcioj
- Ekonomia blokado
- Rompo de diplomaciaj rilatoj
- Formado de politika opozicio
- Agado de opoziciaj fortoj
- Konvertiĝo de la ekonomio de la lando alfrontanta Rusion al la militistaj relox
- Trovado de manieroj solvi la konflikton
- Ŝanĝo de politika estraro de la lando alfrontanta Rusion
- Efektivigo de aro da mezuroj por redukti streĉiĝojn en rilatoj post la ŝanĝo de politika gvidado

Novgeneracia militado

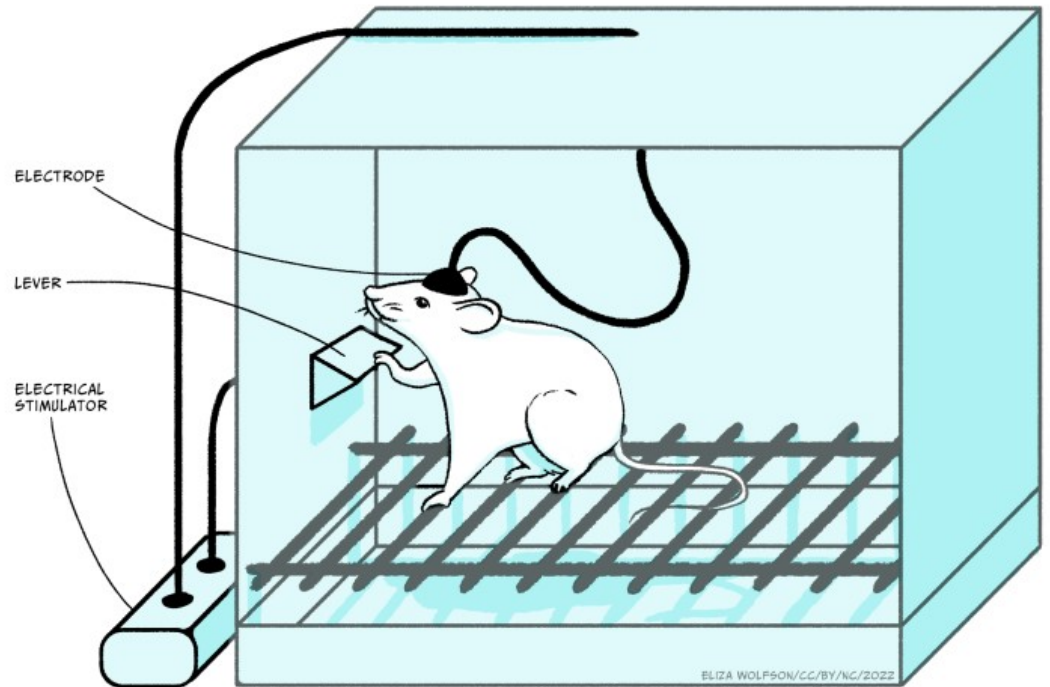
- Hakado de societo anstataŭ rekta milita atako
- Militaj rimedoj de kaŝita karaktero
- Nemilita taktiko jam estas milito
- En Ukrainio Rusujo subtenis ekstremistojn en ambaŭ flankoj

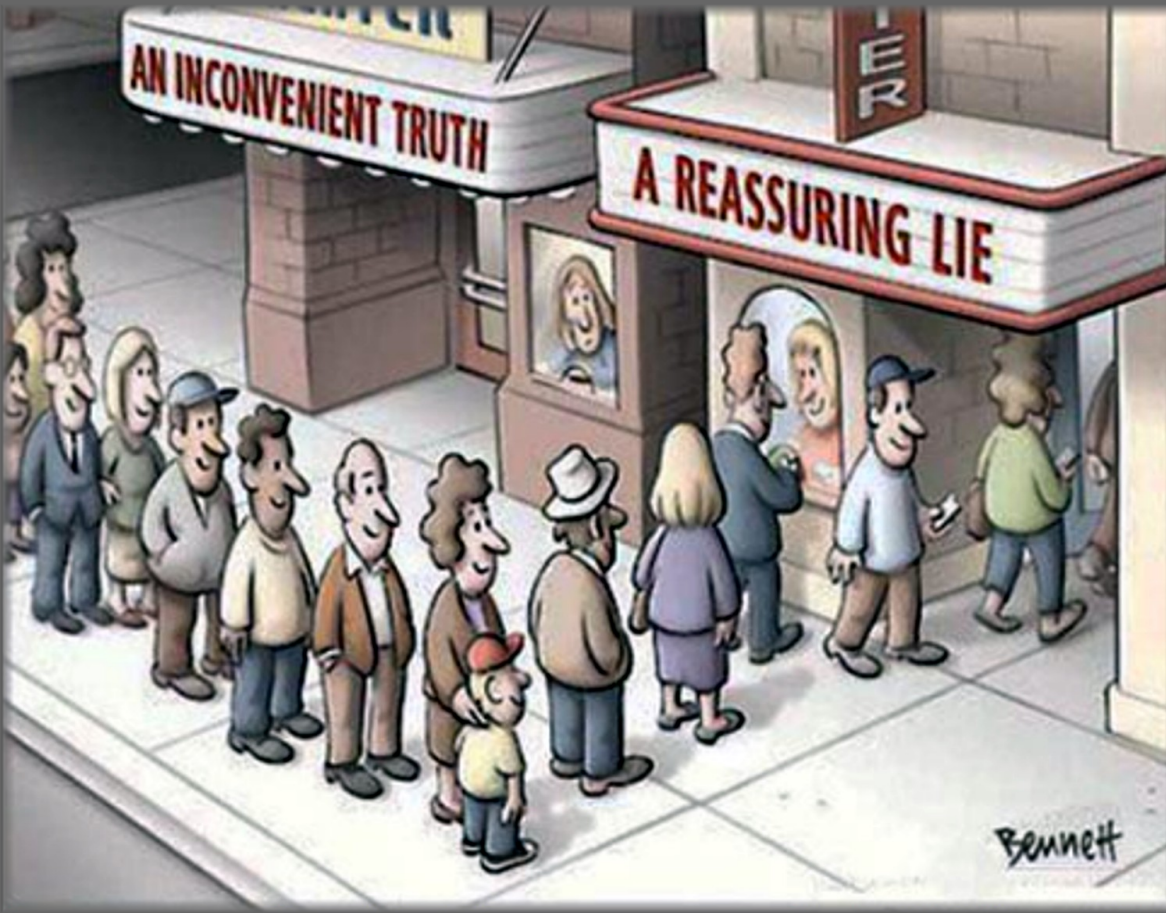
Psikologiaj fi-vojoj al homa menso

Amuziĝo

- Neil Postman – eksperimento kun ratoj – elektrodoj en la cerbaj centroj de amuziĝo – ĉeso de intereso pri io ajn alia
- Kiel dependeco
- Celo de modernaj amaskomunikiloj (TV, radio, ĵurnaloj) – amuziĝi aŭ informi?
- Celo de sociaj retoj?

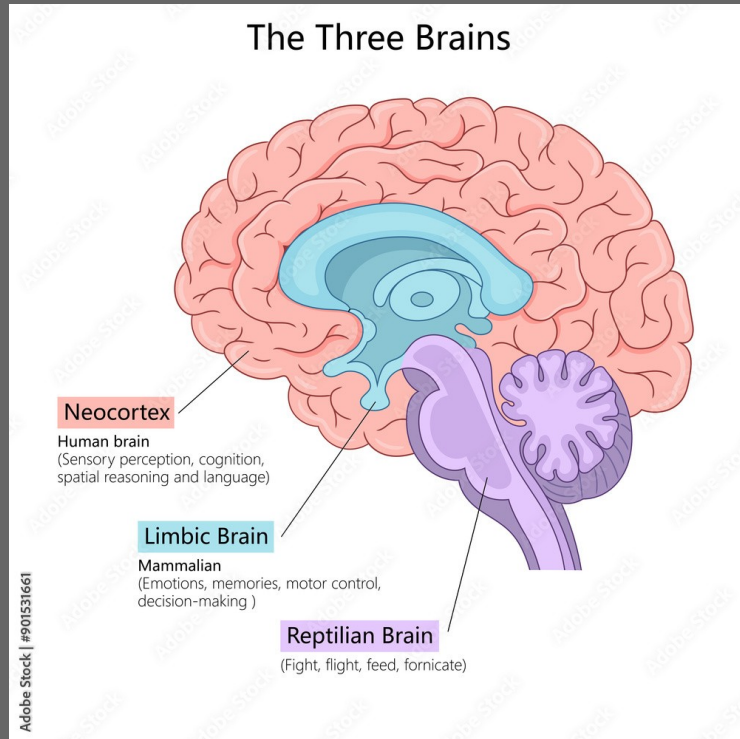

Amuziĝo kaj mensogo (falsaj novaĵoj)

- Disvatiĝas 7 foje pli rapide
- Amuziĝas
- Ne postulas tro da tempo por digesti / absorbi
- Ne postulas tro da pensado
- Mensogo en amuza formo pli facile ĉirkaŭiras kritikan pensadon
- Ekz: strukturo de komercaj TV novaĵoj

~~Tri cerboj~~ - granda simpligo

Kritika pensado povas esti blokata per mesaĝoj/bildoj kiuj aktivigas instinktan respondon al danĝero.

Timo kaj Kolero

Kolero kaj timo

Ni scias tion multe pri granda kvanto de homoj, ke ni povas kompreni iliajn internajn demonojn. Ni povas celi al iliaj timo, kolero, paranojo. Kaj ĉar ni povas celi al ili, ni ankaŭ scipovas tiujn emociojn elvoki. Kiam ni kaŭzas tiujn emociojn, ni povas instigi homojn klaki al ligilo, aliĝi al grupo, diri al ili, kion ili devas legi, kun kiuj homoj renkonti, kiun voĉdoni.

Christopher Wylie - interninformanto el Facebook (hodiaŭ Meta) kaj Cambridge Analytica skandalo

Fonto:

Shoshana Zuboff on surveillance capitalism | VPRO Documentary

Citaĵo ĉe 35:18

Foto: Simon Fraser University - Communications & Marketing, CC BY 2.0

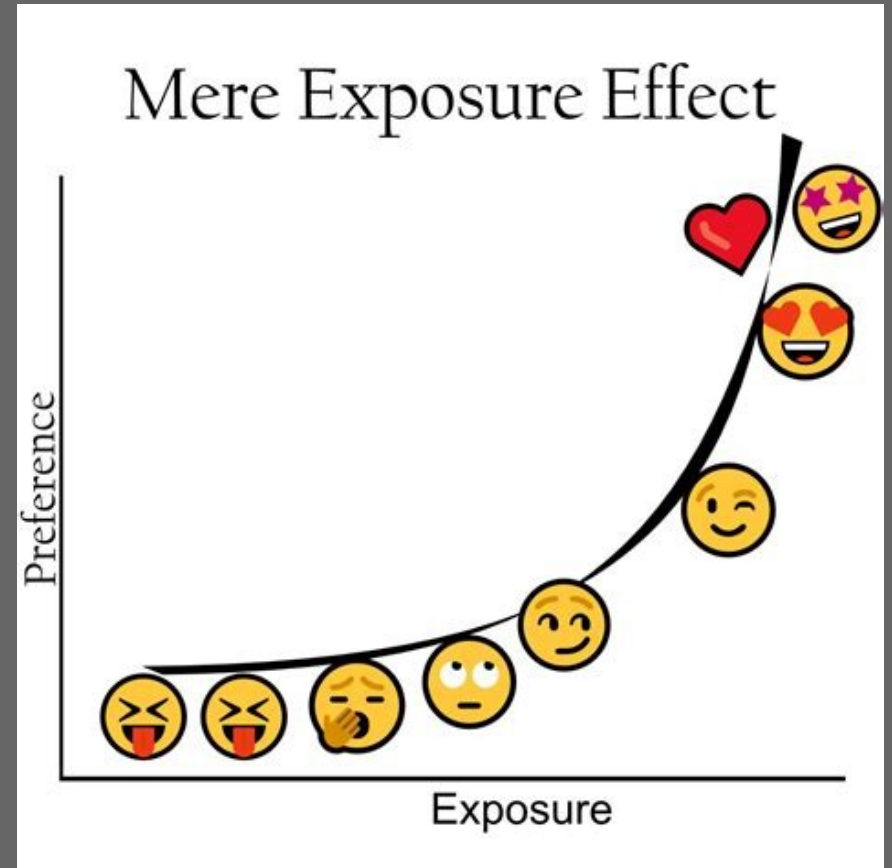

Nura eksponiĝo efekto

- Psikologa fenomeno, kiam homoj ŝatas aŭ malŝatas aferojn nur por tio, ke ili konas ilin.
- Misinformado (falsaj novaĵoj) en granda kvanto kaj longa tempo influos viajn sintenojn

Evitu misinformojn

Nura eksponiĝo efekto en spaco kaj tempo

Esperanto estas EMINENTA lingvo!

Esperanto estas EMINENTA lingvo!

Esperanto estas EMINENTA lingvo!

Esperanto estas EMINENTA lingvo!

Esperanto estas EMINENTA lingvo!

Esperanto estas EMINENTA lingvo!

Esperanto estas EMINENTA lingvo!

Esperanto estas EMINENTA lingvo!

Esperanto estas EMINENTA lingvo!

Esperanto estas EMINENTA lingvo!

Silicon Valley firmaoj
gajnas influon

Silicon Valley kaj rusaj investaĵoj

- Dum financkrizo en 2009 Yuri Milner investis per fondo D.S.T. en Silicon Valley firmaoj
- En 2017 montriĝis la origino de la mono:
 - VTB (rusa ŝtata banko uzata por strategiaj celoj)
 - Gazprom Investholding

Sociaj retoj – kial ne eniri en kuniklotruon

Ĉi tiu principo nomiĝas la "kuniklotruo". Algoritmoj iom post iom tiras uzantojn pli profunde en unu temon, ofte kun pli kaj pli eksplicita, eĉ ekstremisma enhavo. La rezulto estas enfermo en informa veziko, kiu distordas la percepton de la realeco. La socia reto unue testas tion, kio interesas vin. Se ĝi malkovras, ke vi spektas filmetojn kun motorcikloj, ĝi daŭre ofertas al vi tiujn. Sed se vi ĉesos ŝati ĝin, ĝi provos plifortiĝi - ĝi ofertas kraŝfilmetojn aŭ perfortan enhavon. La celo estas teni vin en la reto kiel eble plej longe.

Estas same kun polusigo. Eĉ hazarda klako kondukos vin al ekstrema enhavo. La socia reto tuj komencos oferti similan enhavon. Ĝi povas iri tiel malproksimen, ke iu provos ekspluati vian vundeblecon kaj konvinki vin fari perfortan agon aŭ eĉ terorisman atakon.

Sociaj retoj – KIEL ne eniri en kuniklotruon

✓ Limigu vian tempon
en sociaj retoj 🕒 ⏳ 🔔

✓ Ŝaltu montradon de
afiŝoj de homoj, kiujn
vi sekvas.

(Malŝaltu afiŝojn kiujn proponas
algoritmo.)

Du fiaj strategiistoj: Aleksander Dugin

Estas aparte grave semi geopolitikan konfuzon en la interna usona realeco, plifortigi ĉiajn tipojn de separatismo, diversajn etnajn, sociajn kaj rasajn konfliktojn, aktive subteni ĉiujn disidentajn movadojn, ekstremismajn, rasismajn, sektajn grupojn, kiuj malstabiligas internajn politikajn procezojn en Usono. Samtempe, estas logike subteni izolismajn tendencojn en la usona politiko, la tezon de tiuj (ofte dekstraj respublikanaj) rondoj, kiuj kredas, ke Usono devas limigi sin al siaj internaj problemoj.

Fonto: Aleksander Dugin: Osnovy geopolitiki: geopolitiĉeskoe buduŝĉee Rossii (el. **1997**) [reta versio](#) (ruslingva)

Du fiaj strategiistoj: Aleksander Dugin

...as well as discrediting his
institutions and leadership...

Du fiaj strategiistoj: Steve Bannon

- Parafrazo de Alex Alvarová:
"Ĉu ni ne povus iomete subteni la opozicion? Ni devas liveri al la malamo ĉiun monaton freŝan viandon. Ni devas agi tiamaniere por ke ili krias kun naŭzo / malplezurigo (disgust), ĉar nur tiamaniere ni tenos la agendon ĝis la balotado."
- Emocie ekscitata stato multiplikata per intereta teĥnologio – celo: preventi / malebligi amikiĝi kun via politika oponento
- Divido helpas al facila manipulado de homoj

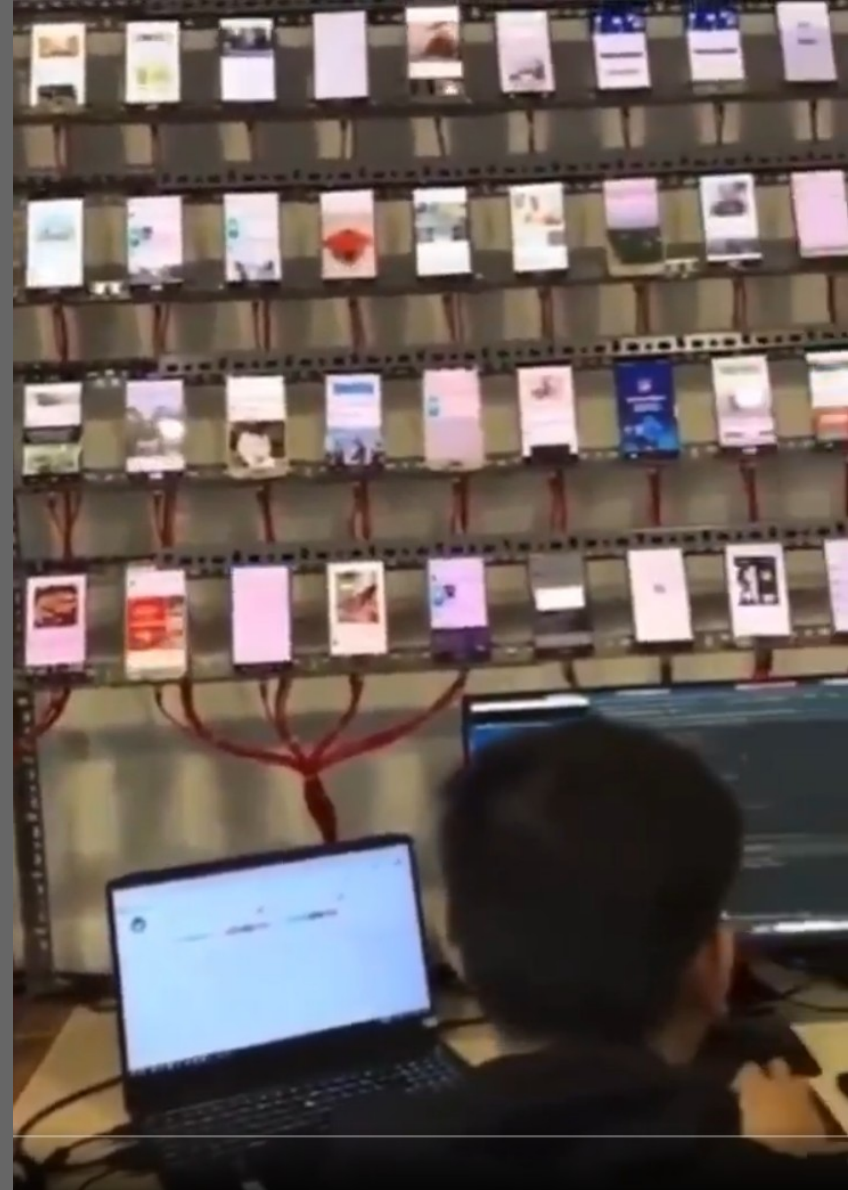
Kiel trol-bienoj funkcias

Ĉefo:

“Ĉi tio estas Fiulo. Lia laboro estas montri, kiel perfekta estas vivo en Granda Britanujo. Kaj ĉi tio estas Sanktulino. Ŝia laboro estas provi al Fiulo, ke ĉio en Britanujo disfalas. Vi estas Pajlohomo. Via laboro estas konsenti kun ŝi. Ĉi tie vi havas identecojn sub kiuj vi povas skribi. Virinoj estas pli bonaj, ili havas pli grandan sekvinivelon. Kiam oni blokas vian konton, vi kreos novan. Ne forgesu ke vi estas Brito do uzu sufiĉe da slango. 80 tvitoj estas taga minimumo.

Kiel trol-bienoj funkcias

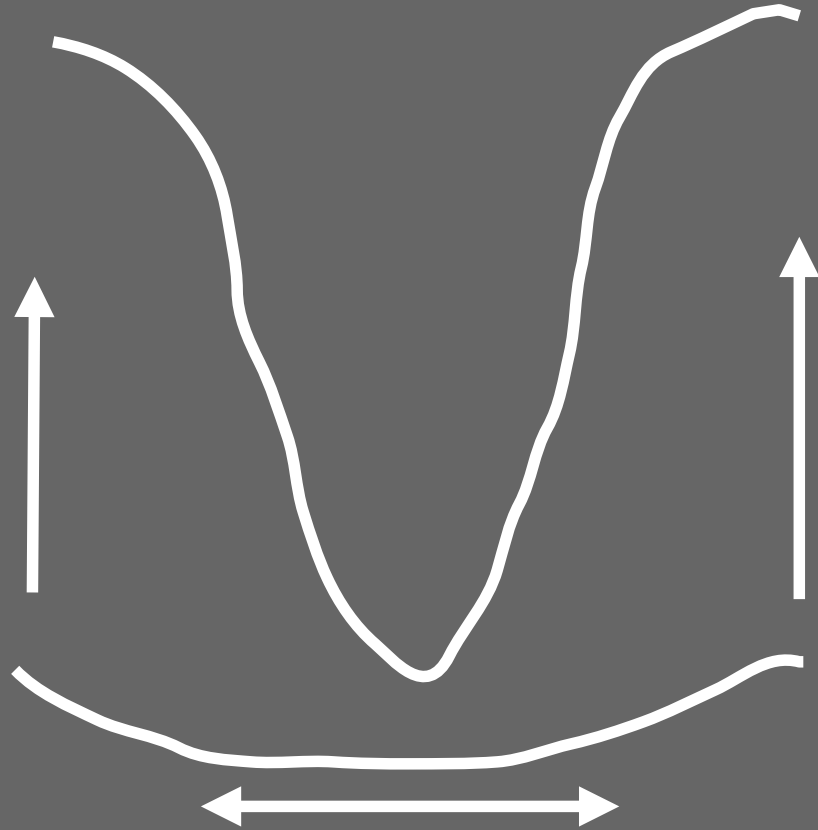

Fontoj:

[Tviterkonto de Brian Roemmele](#)

[Tviterkonto de Matthew Todd](#)

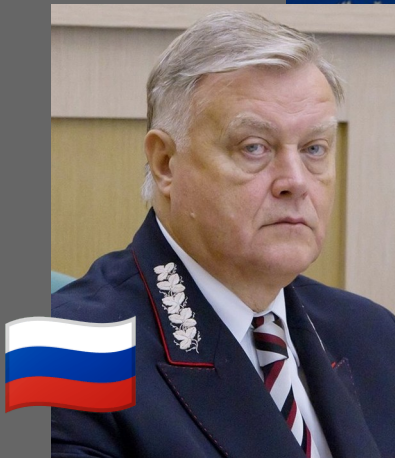
Polusigo de centro al ekstretoj

Nova rusa propagando (2016 RAND Corp.)

- Inundo de mensogoj
- Granda kvanto da informoj, informkanaloj kiuj ofte estas nepraj fikcioj
- Amuziĝas, konfuzas kaj celgrupo dromiĝas en ĝi

Ĉeĥa prezidanto elektita kun rusa subteno (2013)

Ligiloj de Miloš Zeman al Rusujo - ĉeĥlingve

Rusujo ne hakis balotmaŝinojn

Ne, Rusujo ne hakis (hacked) balotmaŝinojn en 2016. Ili hakis ion multe pli grandan - nian percepton.

Ĉi tiu artikolo respondas realajn demandojn uzante nur la raporton de la Usona Senata Komitato pri Inteligenteco.

Ĉu vi rekonas la konstruaĵon en la bildo? Ne? Vi devus. Ĝi aranĝis al ni Trump-on.

Ni klarigu.

Homoj daŭre demandas:

Kiom frue Rusujo komencis?

Kion precize ili faris?

Kiun ili ŝajnigis?

Ĉu tio estis por elektigi Trump aŭ ĉu io alia?

Kiel ili sukcesis havi tian atingon?

Ĉu ni povas respondi ĉiujn ĉi tiujn demandojn? Kompreneble ni povas. Sed unue, nia fonto:

U.S. SENAT REPORT: RUSSIAN ACTIVE MEASURES CAMPAIGNS AND INTERFERENCE IN THE 2016 U.S. ELECTIONS

Gavril Ducu

@DucuGavril

No, Russia didn't hack voting machines in 2016.

It hacked something bigger—your perception.

This thread answers real questions, using only the U.S. Senate Intelligence Committee's 2019 report.

Recognize this building? No?

You should. It got us Trump.

Let's clear this up:

11:33 AM · Aug 4, 2025 · 341.5K Views

En 2019, la US senata komitato pri spionado publikigis raporton titolitan "La uzo de sociaj retoj fare de Rusio (Volumo 2)."

Kiom frue komenciĝis la rusaj operacioj?

2014 - 2 jarojn antaŭ la elekto.

Ili ne atendis la kandidatojn. Ili celis Usonon mem, ĝiajn dividojn, identecojn kaj instituciojn (p.7).

Kiu gvidis la operacion?

Internet Research Agency - Kremlin-ligita institucio en Sankt-Peterburgo. Financita de Jevgenij Prigoĵin (jes, tiu Prigoĵin), la IRA konstruis falsajn usonajn identecojn en grandegaj nombroj. (p.9)

Kiujn platformojn ili atakis?

Ĉiujn: Facebook, Instagram, Twitter, YouTube, Google+, Tumblr, Reddit, Pinterest. Facebook kaj Instagram estis plej forte trafataj. (p. 17)

Kian enhavon ili afiŝis?

Ĉion, kio dividas kaj fendigas la socion.

Raso, polica brutaleco, enmigrado, pafilrajtoj, religio, GLAT+-aferoj, konfederaciaj monumentoj. Ĝi ne estis subtila. Temis pri volumeno kaj konfliktoj. (p. 18-22)

Kiujn ili ŝajnigis esti?

Veraj usonanoj. La falsaj kontoj prezentis sin kiel: nigraj civitanrajtaj aktivuloj, kristanaj konservativuloj, pafilposedantoj, teksasaj separistoj, GLAT+-aktivuloj, policsubtenantoj (p. 25)

Ekzemploj:

Blacktivist - falsa paĝo en la stilo de BLM (Black Lives Matter)

Heart of Texas - falsa separatisma grupo

United Muslims of America

Being Patriotic

Ĉiuj funkciigitaj el Rusio. Ĉiuj kreitaj por gajni fidon kaj stimuli koleron kaj furiozon. (p. 25-27)

Ĉu ili estis por-Trump?

Ne precize. Ili afiŝis iujn por-Trump-aĵojn. Sed ilia ĉefa celo estis dividi kaj konkuri - ne persvadi.

Ili ankaŭ afiŝis kontraŭ-Clinton, kontraŭ-Biden kaj kontraŭ-maldekstrajn afiŝojn.

Ĉion ajn, kio profundigus la disiĝon. (pp. 32-34)

Kio estis la vera celo?

Malfortigi usonan demokration per:

Nutri la malfidon

Malaltigi balotpartoprenon

Provoki reciprokajn atakojn

Instigi usonanojn malfidi unu la alian

Temis pri korodo, ne pri konvertiĝo (p. 5)

Screenshots released by federal lawmakers of Russian-linked Facebook pages promoting anti-Muslim and pro-Muslim rallies on the same day in 2016 in Houston. Facebook

Ĉu ĝi funkciis?

Amase. La IRA-enhavo atingis milionojn da homoj. Ĝi ofte aktivigis pli ol la veraj usonaj aktivistaj paĝoj. Kelkaj kontoj havis 100 000 sekvantojn. Ili ne estis randaj, ili iĝis virusaj. (p. 40)

Ili ne haltis nur ĉe afiŝado. Ili aĉetis reklamojn, reklamis haŝetikadojn, eĉ organizis protestojn en Usono. Foje ili organizis opozician proteston rekte sur la sama strato. (p. 44)

Ili estis bonegaj pri kamuflaĵo. Ili uzis konatajn frazojn, sloganojn, bildojn. Ilia celo ne estis ŝanĝi vian opinion. Ilia celo estis eniri vian mondrigardon kaj distordi ĝin de interne. (p. 28)

Ne temis pri Trump aŭ Clinton. La vera celo estis damaĝi publikan fidon kaj reaperi ĉiun nekuracitan vundon en la usona vivo. Post kiam homoj ĉesas fidi instituciojn, demokratio neeviteble malfortiĝas. (p. 5, 47)

Kial estas tiel malfacile vidi tion?

Ĉar ĉi tiu taktiko ekspluatis realajn problemojn. Rasismo, malegaleco, korupto, fremdiĝo - ili estas realaj. La IRA ne inventis ilin. Ili armiligis ilin. (p. 48)

Ne temis pri puŝado de mensogoj. Temis pri inundado de vero per dubo, emocioj kaj ĥaoso ĝis tia nivelo, ke la vero fariĝis sensignifa. Jen kiel funkcias narativa militado. (p. 47)

La kampanjo ne finis en 2016. Ĝi daŭris en 2018. Ĝi ankoraŭ estas aktiva en iu formo hodiaŭ. Sama doktrino, novaj platformoj, ĝisdatigitaj celoj. (p. 6)

Se vi sentas, ke **vi ne plu povas fidi ion ajn** -
Se **ĉiu frapitolo ŝajnas manipula** -
Se **ĉiuj ŝajnas koleraĵ al ĉiuj** -
Tio ne estas akcidento. Tio **estas intenca**.

Rusio ne hakis la maŝinojn. Ili hakis la homojn, kiuj uzas ilin. Kaj se ni ne nomos la manieron, kiel ili faris ĝin, ni ne povas trovi funkciantan solvon.

Ĉu ni havas ŝancon fari pli bone? Tio dependas de ĉiu el ni.

Kelkaj gravaj datoj

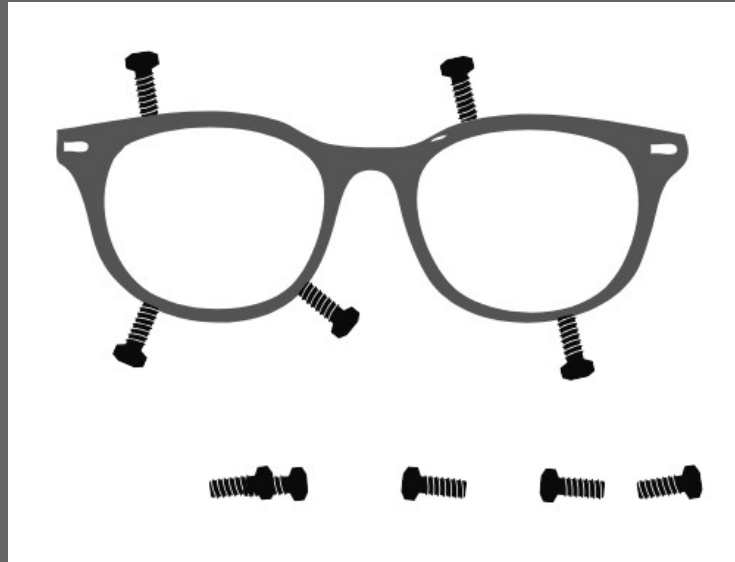
- 1960aj jaroj – soveta subfosado komenciĝas
- 1996 – interreto – nova informa spaco
- 2001 – terorisma atako en USA – novaj privilegioj por NSA
- 2009 – Rusoj en Silicon Valley, kresko de sociaj retoj
- 2014 – Cambridge Analytica – psikologiaj profiloj
- 2019 – Kovima pandemio – ĉefa informfonto: interreto, sociaj retoj
- 2022 – Musk aĉetas Tviteron kiel ilo de influado kaj subtenas Rusujon kaj ekstremdesktrajn partiojn

Kiel protekti

- Eduku vin kaj aliaj
- Sekvu / subtenu finance altkvalitajn informajn fontojn
- Distingu inter amuziĝo kaj informado
- Distingu inter faktoj kaj opinioj
- Evitu disinformojn, protektu vian informan spacon kontraŭ toksa enhavo
- Kreu vian spacon por pensi kritike kaj kalme
- Limigu vian tempon en sociaj medioj
- Sociaj retoj: ŝaltu montradon de afiŝoj de homoj, kiujn vi sekvas (malŝaltu afiŝojn kiujn proponas algoritmo)
- Ne tenu viajn pensojn, emociojn ene, parolu, skribu, pentru, brodu ilin
- Eksploru vian psikan spacon – mensan, emocian – kio timigas min, kio nutras min
- Observu intencan emociadon - “Al kiu helpas se mi nun koleros?”
- Estu aktiva – ĉiu guto gravas
- Christopher Wylie: Informu vian politikajn reprezentantojn kaj demandu ke ili helpas protekti informan spacon – haltigi la polusigon de socio
- Montru empatian
- Subtenu aliajn kun dankesprima aŭ apreza afiŝo

Dankon por via atento

Fontoj al lumbildoj 1/3

Prŭmysl lži (Industrio de mensogo – ĉeĥlingva libro)

<https://www.databazeknih.cz/knihy/prumysl-lzi-propaganda-konspirace-a-dezinformacni-valka-361509>

Kanárĉi v síti (ĉeĥlingva podkasto)

<https://www.kanarci.online/>

EO podkasto Kerna Punkto – ep. 170 Falsaj Novaĵoj kun Rakoen Maertens

<https://kern.punkto.info/2019/10/03/kp170-falsaj-novajxoj/>

Trump en Rusujo 1987

https://www.reddit.com/r/pics/comments/1ityrsu/1987_fullpage_ad_in_the_new_york_times_washington/

<https://www.snopes.com/fact-check/trump-foreign-policy-ad/>

Jurij Bezmenov

American Mindf*ck: The QAnon Documentary They Don't Want You to See

<https://vimeo.com/736346676?share=copy#t=1699.531>

Novgeneracia militado

https://en.wikipedia.org/wiki/New_generation_warfare

Valerij Gerasimov - Военно-промышленный курьер

<https://web.archive.org/web/20220316074248/https://vpk-news.ru/articles/14632>

Fontoj al lumbildoj 2/3

Psikologio: bazata sur Prŭmysl lži (libro)

<https://www.databazeknih.cz/knihy/prumysl-lzi-propaganda-konspirace-a-dezinformacni-valka-361509>

Kolero kaj timo – Christopher Wylie

Shoshana Zuboff on surveillance capitalism | VPRO Documentary <https://www.youtube.com/watch?v=hIXhnWUmMvw>

Nura eksponiĝo efekto

https://en.wikipedia.org/wiki/Mere-exposure_effect

Silicon Valley – Kuniklotruo

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-radikalizace-mladistvych-v-cesku-sili-socialni-site-jsou-zasadni-urychlovac-281605>

Silicon Valley kaj rusaj investaĵoj

<https://www.nytimes.com/2017/11/05/world/yuri-milner-facebook-twitter-russia.html>

Dugin

citaĵo: <https://litresp.ru/kniga/ru/%D0%94/dugin-aleksandr/osnovi-geopolitiki> p. 924 (laŭ [Vikipedio](#))

Bannon: ĉeĥlingva prelego de Alex Alvarová *Kulturo kaj kulto ĉe la kampo de informa milito*

Kultura a kult na poli informační války: <https://www.youtube.com/watch?v=vs4uI4k84GY>

Trol-bienoj

TV serialo The Undeclared War: <https://www.imdb.com/title/tt7939800> https://en.wikipedia.org/wiki/The_Undeclared_War

Fontoj al lumbildoj 3/3

Trol-bienoj 2

tviterkonto de Brian Roemmele <https://x.com/BrianRoemmele/status/1926842327764471922>

tviterkonto de Matthew Todd <https://x.com/MrMatthewTodd/status/1826719240776548804>

Ĉeĥa prezidanto elektita kun rusa subteno:

ĉeĥlingva artikolo

<https://www.voxpot.cz/oligarchuv-prezident-jak-dostal-sef-ruskych-zeleznic- Duchodce-zemana-na-hrad/>

Rusujo ne hakis balotmaŝinojn

Tviterkonto de Gavril Ducu <https://x.com/DucuGavril/status/1952301781934841947?s=20>

US Senat raporto:

<https://www.intelligence.senate.gov/wp-content/uploads/2024/08/sites-default-files-documents-report-volume2.pdf>

Fotoj - fontoj

- https://www.reddit.com/r/PropagandaPosters/comments/6braps/we_workers_have_awakened_germany_1930/
- https://www.1stdibs.com/art/prints-works-on-paper/more-prints-works-on-paper/unknown-original-vintage-soviet-cold-war-propaganda-poster-peace-victory-solidarity-ussr/id-a_11206772/#zoomModalOpen
- https://commons.wikimedia.org/wiki/File:%D0%9C%D0%B0%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9_1.jpg
- <https://theconcordian.com/2020/12/a-white-students-union-wants-to-become-an-officially-registered-club-at-mcgill-university/>
- <https://vimeo.com/736346676?share=copy#t=1699.531>
- [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Valery_Gerasimov_\(2012-11-09\)_cropped.jpeg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Valery_Gerasimov_(2012-11-09)_cropped.jpeg)
- Truth vs Lie (Amuziĝo kaj mensogo)
<https://2.bp.blogspot.com/-TS9DmtOtdFI/XHX818F76II/AAAAAAAAUwo/G0bV-CUbxcoNtaB0GBByrmfrDfcAWhu0GACLcBGAs/s1600/lie-becomes-the-truth.png>
- Rato: <https://openpress.sussex.ac.uk/introductiontobiologicalpsychology/chapter/addiction/>

Fotoj - fontoj

- Shoshana Zuboff: Shoshana Zuboff on surveillance capitalism | VPRO Documentary <https://www.youtube.com/watch?v=h1XhnWUmMvw>
- The Undeclared War: <https://www.imdb.com/title/tt7939800> https://en.wikipedia.org/wiki/The_Undeclared_War
- Dugin foto: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Aleksandr_Dugin_13981126000.jpg
- Dugin citaĵo: <https://litresp.ru/kniga/ru/%D0%94/dugin-aleksandr/osnovi-geopolitiki> p. 924 (laŭ Vikipedio)
- <https://thedailyendeavour.com/the-mere-exposure-effect/>
- Trump lettero:
https://www.reddit.com/r/pics/comments/1ityrsu/1987_fullpage_ad_in_the_new_york_times_washington/?utm_source=embedv2&utm_medium=post_embed&utm_content=post_body&embed_host_url=https://www.snopes.com/fact-check/trump-foreign-policy-ad/
- Trump kun Ivana en Rusujo
<https://www.washingtonpost.com/wp-apps/imrs.php?src=https://arc-anglerfish-washpost-prod-washpost.s3.amazonaws.com/public/3XXRI7HUDAI6RGOCZ7FG7T3BBQ.jpg&w=1440>
- Kuniklotruo:
<https://blogs.ubc.ca/etec540sept10/2010/11/29/web-2-0-storytelling-physics-teachers-and-rabbit-holes/>